

Τοῦ Ἀρχιμ. Βαρλαάμ Μετεωρίτου

Ἡ επέτειος τῆς Ἡμέρας τοῦ "ΟΧΙ" μᾶς ταξιδεύει νοερῶς σέ μία χρονική συγκυρία γεμάτη δύσκολες προκλήσεις...

γιὰ τὸν κόσμο μας, ἀλλὰ καὶ εἰδικὰ γιὰ τοὺς Ἕλληνες.

Γιορτάζουμε, ὅπως κάθε χρόνο, μὲ τὴν κάθε ἐπισημότητα ποὺ τῆς ταιριάζει, τὴν μεγάλη γιὰ τὸ ἔθνος μας ἡμέρα, τὴν 28ῃ Ὀκτωβρίου τοῦ 1940, ἡμέρα μνήμης καὶ ὑπερηφάνειας.

Στὴν πραγματικότητα ὁ ἐορτασμός ἀφορᾷ ὅλο τὸ ἔπος τοῦ 1940 καὶ τὶς ἐπιτυχίες τῆς χώρας μας στὸν Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ἀλλὰ οὐσιαστικὰ ἡ ἡμερομηνία αὕτη, εἶναι ἡ ἡμέρα ποὺ ἡ Ἑλλάδα μπῆκε στὸν πόλεμο.

Τιμοῦμε ὅλους ἐκείνους ποὺ ἔδωσαν τὴ ζωὴ τους γιὰ τὴ λευτεριά τῆς πατρίδας.

Τιμοῦμε τὴ γενναιότητα καὶ τὴ θυσία τῶν πατέρων καὶ μητέρων μας ποὺ ἀντιπαρατέθηκαν γενναῖα στοὺς στρατοὺς τῶν φασιστικῶν δυνάμεων. Μὲ μεγάλο σεβασμὸ καὶ ὑπερηφάνεια τιμοῦμε τὴ μνήμη τῶν ἡρώων τοῦ Ἐπους τοῦ '40.

Τιμοῦμε τὸν ἄνισο ἀγῶνα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ποὺ μὲ μία ψυχὴ καὶ μία φωνὴ ἀντέταξαν ἓνα ἡχηρὸ "ΟΧΙ" στὴν ὑποδούλωση καὶ στὶς προκλήσεις τοῦ φασισμού, ποὺ μὲ ἀπαράμιλλο θάρρος καὶ κάτω ἀπὸ ἀντίξοες συνθῆκες ἀγωνίστηκε, νίκησε καὶ δίδαξε στὸν κόσμο πῶς πολεμοῦν οἱ Ἕλληνες, κάνοντας τὸν Οὐίνστον Τσόρτσιλ νὰ πῇ: "Οἱ Ἕλληνες δὲν πολεμοῦν σὰν ἥρωες, οἱ ἥρωες πολεμοῦν σὰν Ἕλληνες".

Ὅ,τι καὶ νὰ ποῦμε γιὰ ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους τὰ λόγια εἶναι φτωχὰ καὶ εἶναι δύσκολο νὰ ἀποτυπώσουν ἐκεῖνο ποὺ νιώθει ὁ καθένας στὴν καρδιά του. Εἶναι ἀκόμα πιὸ δύσκολο, ὅταν αὐτὸ ποὺ νιώθει εἶναι τόσο μεγάλο ποὺ τὰ λόγια δὲν τὸ χωροῦν.

Οἱ χιλιάδες ἥρωες ποὺ πολέμησαν τότε στὸν ἐλληνοϊταλικὸ πόλεμο, στὸν ἀγῶνα

για την απελευθέρωση, έχουν, κατά κάποιο τρόπο, αποσυρθῆ στο χρονοντούλαπο τῆς ἱστορίας. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πρωταγωνιστὲς τῶν ἱστοριῶν ποὺ χάρισαν τὴ ζωὴ τους στὸ ἰδανικὸ τῆς πατρίδας, μένουν καταδικασμένοι στὴ λήθη ἀφοῦ οἱ μνῆμες ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἀνασύρουν κυρίως μερικὰ ὀνόματα...!!!

Ἐκεῖ ἦταν ἥρωες, ἐδῶ δὲν τοὺς θυμοῦνται... ἢ μᾶλλον δὲν θέλουν νὰ τοὺς θυμοῦνται! Δὲν ζητοῦσαν δόξα, ζητοῦσαν ἐλευθερία...

Πάλεψαν μὲ δαίμονες καὶ τέρατα γιὰ νὰ σταθοῦν στὰ πόδια τους...

Ἐπραξαν τὸ καθήκον τους καὶ κοίταξαν στὰ μάτια τὸν ἐχθρό, πολεμῶ ντας γιὰ τὴν πατρίδα.

Στάθηκαν ἀγέρωχα στὴν πρῶτη γραμμὴ καὶ κράτησαν τὰ σύνορά μας ἄθικτα.

Πολέμησαν γιὰ τὴ λευτερίαν καὶ τὴν απελευθέρωση τοῦ τόπου. Ἐδωσαν καὶ τὴ ζωὴ τους ἀκόμα μὴ ζητῶ ντας ποτὲ ἀντάλλαγμα...!

Ἐζησαν μὲ μὴ λωπες στὴν ψυχὴ καὶ στὸ σῶμα...

Ὁ πολεμικὸς ἄθλος αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἓνα ἀνδραγάθημα γραμμένο μὲ αἷμα καὶ τόλμη, ἓνας ἀπίστευτος, πραγματικά, σὲ ἔκταση σημασία καὶ συμβολικὴ ἀγῶνας.

Μία ἐκπομπὴ τῆς 27ης Ἀπριλίου 1942 τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τῆς Μόσχας, μὲ θέμα «Χαιρετισμὸς πρὸς Ἕλληνες», ἀνέφερε: «...Ἐπολεμήσατε μικροὶ ἐναντίον μεγάλων καὶ ἐπικρατήσατε. Δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ γίνῃ διαφορετικά, γιατί εἴσαστε Ἕλληνες. Ὡς Ρῶσοι κερδίσαμε, χάρις στὴ θυσία σας, χρόνο γιὰ νὰ ἀμυνθοῦμε. Σας εὐγνωμονοῦμε».

Τί νὰ πῇ, λοιπόν, κάποιος γιὰ τὴ σημασία τῆς σημαντικότερης αὐτῆς ἡμέρας;

Νὰ μιλήσῃ γιὰ τὴν ἱστορίαν της;

Νὰ ἀραδιάσῃ ὀνόματα καὶ χρονολογίες;

Νὰ ἀναφέρῃ βουνὰ καὶ τοποθεσίες ἢ νὰ ζητήσῃ τὴ βοήθεια τῶν ἀριθμῶν; Τόσοι ἐμεῖς, τόσοι οἱ ἐχθροὶ μας! Τόσα τὰ δικά τους κανόνια, τάνκς, ἀεροπλάνα, τόσα τὰ δικά μας!

Μὰ τὸ ἔπος τοῦ '40 δὲν εἶναι μονάχα ἀριθμοί!

Δὲν ἦταν οἱ ἀριθμοὶ ποὺ ξεσήκωσαν τὸ λαὸ μας, ποὺ συνέτριψαν τὴ φωτιά καὶ τὸ ἀτσάλι. Ὅχι-ὄχι, κάτι ἄλλο ἦταν. Ἦταν αὐτὸ ποὺ λέμε ψυχὴ. Αὐτὴ ἡ ἀθάνατη ἑλληνικὴ ψυχὴ ποὺ φῶτισε τὴν κατασκότεινὴ τότε Εὐρώπη.

Γιατὶ τότε ἡ Εὐρώπη ἔμοιαζε μὲ ἓναν ἐτοιμοθάνατο ἀσθενή. Μέσα σὲ δυὸ ἐβδομάδες ἔπεσε στὰ χέρια τῶν δυνάμεων τοῦ Ἀξονα ἢ Πολωνία τῶν 30 ἐκατομμυρίων κατοίκων καὶ ἀμέσως τὴν ἴδια τύχη εἶχε τὸ Βέλγιο, ἡ Ὁλλανδία, ἡ Γαλλία ἢ περήφανη νικήτρια τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Πολέμου. Ἀκολουθοῦν ἡ Νορβηγία καὶ ἡ Δανία. Ἡ Ἀγγλία ἔτρεμε καὶ αὐτὴ τυχὸν ἀπόβασιν τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ στὸ νησί της. Αὐτὴ ἦταν, δυστυχῶς, ἡ ὥς χτὲς ἀήττητη καὶ ὑπερήφανη Εὐρώπη.

Καὶ ἐνῶ αὐτὰ συνέβαιναν στὴν Εὐρώπη, στὴν Ἑλλάδα, στίς 3 τὰ μεσάνυχτα τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἰταλίας στὴν Ἑλλάδα κόμης Γκράτσι ἐπιδίδει στὸν πρωθυπουργὸ τῆς Ἑλλάδας Ἰωάννη Μεταξᾶ ἓνα τελεσίγραφον, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖον ἡ Ἑλλάδα ἔπρεπε νὰ ἐπιτρέψῃ στοὺς Ἰταλοὺς νὰ ἐγκατασταθοῦν στρατιωτικὰ στὴ χώρα μας, διαφορετικὰ τὸ λόγο θὰ εἶχαν τὰ ὄπλα.

Αὐτοὶ οἱ δυνατοί, αὐτοὶ οἱ ἰσχυροὶ ζήτησαν τὸ δικό μας καρβέλι. Αὐτοὶ ποὺ εἶχαν ἐδάφη ἀπέραντα καὶ μεγάλα ἐργοστάσια ζήτησαν τὰ δικά μας καλύβια. Αὐτοὶ ποὺ ἔχυσαν τὸ αἷμα ἐκατομμυρίων ἀθώων ζήτησαν καὶ τὸ δικό μας αἷμα.

Ὅμως, τὸ ἀθάνατον "Μολὼν Λαβέ" τοῦ Λεωνίδα, δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ ἐπιτρέψῃ ἄλλῃ

άπάντηση. Τὸ "ΟΧΙ" πού βγήκε ὀρθὸ καὶ κοφτὸ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Μεταξᾶ δὲν ἦταν κάτι ξεκομμένο καὶ μόνο, ἦταν ἓνας κρίκος στὴ μεγάλη ἀλυσίδα τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας.

Δὲν ἦταν τὸ "ΟΧΙ" ἑνὸς ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὸ "ΟΧΙ" ἑνὸς ὁλόκληρου λαοῦ. Δὲν ἦταν ἓνα "ΟΧΙ" ἀπλᾶ εἰπωμένο, ἦταν "ΟΧΙ" ψυχῆς.

"ΟΧΙ" ὁ ἐχθρὸς δὲ θὰ περάσῃ. "ΟΧΙ" ὁ ἐχθρὸς δὲ θὰ πατήσῃ τὰ ἅγια χῶματα.

“Όταν τὰ σύννεφα τοῦ πολέμου κύκλωσαν τὴ χῶρα μας ἐκείνη τὴ σημαδιακὴ 28ῃ Ὀκτωβρίου, ὁ λαὸς τῆς Ἀθήνας ξυπνοῦσε ἀπ’ τὰ οὐρλιαχτὰ τῶν σειρήνων καὶ ἀπ’ τὰ βουητὰ τῶν Ἰταλικῶν ἀεροπλάνων στὸν Ἀττικὸ οὐρανό, τότε ὁ πόλεμος εἶχε ἤδη ἀρχίσει στὰ βόρεια σύνορά μας. «Αἱ ἰταλικαὶ στρατιωτικαὶ δυνάμεις προσβάλλουν ἀπὸ τὶς 5.30 π.μ. τῆς σήμερον τὰ ἡμέτερα τμήματα προκαλύψεως τῆς Ἑλληνοαλβανικῆς μεθορίου. Αἱ ἡμέτεραι δυνάμεις ἀμύνονται τοῦ πατρίου ἐδάφους.»

Πόσο συγκλονιστικό, λιτὸ καὶ περιεκτικὸ εἶναι αὐτὸ τὸ πολεμικὸ ἀνακοινωθὲν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου τοῦ '40;

“Όταν στὴν καταπατημένη ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς Ἀλβανία ἔπесαν οἱ πρῶτες κανονιές, τὸ ραδιόφωνο καλοῦσε σὲ ἐπιστράτευση τοὺς Ἕλληνες. Οἱ ἐπίστρατοι, μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη, κινοῦσαν τραγουδῶντας γιὰ τὸ μέτωπο, ἔτσι ἀπλᾶ, λὲς καὶ πήγαιναν ἐκδρομῇ.

Καὶ ἐνῶ ἀνήμερα τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ πολέμου δὲν θὰ περίμενε κανεὶς πανηγυρισμοὺς καὶ ζητωκραυγές, μία διάθεση εὐφορίας ξεχύθηκε στὸν ἀττικὸ οὐρανὸ ἀπὸ ἓναν κόσμον πού εἶχε κατακλύσει τοὺς δρόμους καὶ πού αἰσθανόταν νὰ τὸν καλοῦν μὲ τὸ ὄνομά του, γιὰ νὰ προστατεύσῃ τὰ τρία καὶ πλέον χιλιάδες χρόνια τῆς ἱστορίας του. Ἡ εἶδηση ἔτρεχε ἀπὸ στόμα σὲ στόμα σὰν τὴν ἀναγγελία χαρμόσυνου γεγονότος. Τὰ συναισθήματα διαδέχονταν τὸ ἓνα τὸ ἄλλο:

ὑπερηφάνεια, φιλότιμο, λεβεντιά, ἀγανάκτηση, περιφρόνηση, καὶ μάλιστα ὄχι μόνο ἀπὸ αὐτοὺς πού ἔτρεχαν νὰ καταταγοῦν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν ἄμαχο πληθυσμό, πού καὶ αὐτὸς ἀργότερα προσέφερε πολὺτιμες ὑπηρεσίες στὸν ἀγῶνα.

Πανηγυρικὴ ἦταν ἡ ἀτμόσφαιρα στοὺς δρόμους καὶ στοὺς σταθμοὺς τῶν τραίνων ὅπου οἱ ἀμαξοστοιχίες, ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλη, ἀναχωροῦσαν γεμάτες χαμογελαστοὺς στρατιῶτες πρὸς τὸ Μέτωπο.

Ἡ Εὐρὼ πῃ κρατοῦσε τὴν ἀναπνοή της. Πῶς θὰ μποροῦσε ἡ μικρὴ Ἑλλάδα νὰ κρατήσῃ τὶς πολυπληθεῖς καὶ ἐξοπλισμένες μὲ τὴν τελευταία λέξη τῆς πολεμικῆς τέχνης μεραρχίες;

Εἶχαν ξεχάσει ἢ μᾶλλον δὲν γινώριζαν τοὺς στίχους τοῦ ποιητῆ, ὅτι ἡ μεγαλοσύνη στὰ ἔθνη δὲν μετριέται μὲ τὸ στρέμμα, ἀλλὰ μὲ τῆς καρδιάς τὸ πύρωμα καὶ τὸ αἷμα.

Στὴν Πίνδο ἡ ἄμυνα γίνεται ἐπίθεση καὶ μέσα σὲ 10 μέρες οἱ εἰσβολεῖς σταματοῦν τρομαγμένοι καὶ παίρνουν τὸ δρόμο τῆς φυγῆς.

Τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδας, ξεκινοῦν γιὰ τὸ μεγάλο πανηγύρι. Κυνηγοῦν τὸν ἐχθρὸ μέσα σὲ ἀπότομες χαράδρες καὶ ἀπόκρημνες πλαγιές. Κάτω ἀπὸ δύσκολες συνθῆκες.

Οὔτε τὰ χιόνια, οὔτε οἱ χαμηλὲς θερμοκρασίες, οὔτε ἡ λάσπη, οὔτε ἡ πείνα, οὔτε ἡ κούραση, οὔτε τὰ κρυοπαγήματα, οὔτε ὁ ἴδιος ὁ θάνατος, τὸν ὁποῖο περιφρονοῦν, δὲν τοὺς πτοεῖ.

Ἡ Κορυτσά, τὸ Ἀργυρόκαστρο, ἡ Χιμᾶρα, ἡ Πρεμετῆ, οἱ Ἅγιοι Σαράντα καὶ ἄλλες κωμοπόλεις καὶ χωριὰ τῆς Β. Ἡπείρου ἀνέπνευσαν τὸν ἀέρα τῆς λευτεριάς.

Μία χούφτα Έλληνες αντιμετώπισαν θαρραλέα και καταντρόπιασαν τὰ 8 έκατομμύρια λόγχεις του Φασίστα Μουσολίνι. Ντροπή και απογοήτευση κυριεύει τους Ίταλούς.

Οι υπερήφανες στρατιές τους συντρίβονται. Τò ήθικò του στρατού τους καταρρέει. Πίστευαν, ότι ή συντριβή τών Έλλήνων ήταν ζήτημα ώρων. Τώ ρα πέρασαν μήνες, έχασαν χιλιάδες στρατιώτες, έριξαν τόσα πυρομαχικά και όχι μόνο δέν πήραν σπιθαμή ελληνικού έδάφους, αλλά έχασαν απ' την κατοχή τους και τη Β.Ήπειρο. Σχεδιάζουν νέα επίθεση, ή τύχη της είναι ίδια με την προηγούμενη. Πλήρης καταστροφή και έξευτελισμός.

Όμως, τὰ σχέδια του Άξονα καθυστερούν άνησυχητικά. Οι δυνάμεις του άνησυχούν. Πώς είναι δυνατόν οι έλάχιστοι και αδύναμοι Έλληνες νά σταθούν έμπόδιο στα σχέδιά τους;

Αναλαμβάνει, λοιπόν, ή Γερμανία νά βάλη στη θέση τους αυτούς που τόλμησαν νά σηκώσουν κεφάλι.

Έτσι αρχίζουν οι συντονισμένες επίθέσεις Ίταλών και Γερμανών σέ όλο τò μήκος τών ελληνικών συνόρων, ενώ πλήθος "Στούκας" σπέρνουν τò θάνατο και την καταστροφή στις μεγαλύτερες ελληνικές πόλεις. Άξιωματικοί και στρατιώτες πολεμούν με τόν ίδιο ήρωισμό κατά τών Γερμανών. Δέν είναι όμως δυνατό νά άντέξουν. Πυρά από παντού.

Υποχωρούν. Από τις 6 ως τις 30 Απριλίου οι Γερμανοί γίνονται κύριοι όλóκληρης τής ήπειρωτικής Ελλάδας.

Και αρχίζει ή δεύτερη πράξη του έθνικου μας δράματος. Κατοχή και πείνα.

Χιλιάδες οι νεκροί. Όμως, ό πόθος τής λευτεριάς κατακαίει την ψυχή του σκλαβωμένου λαού μας. Όργανώ νει άμέσως την αντίστασή του κατά του έχθρου.

Αντέχει καρτερικά τις διώξεις, τις φυλακίσεις, την έξορία, τὰ στρατόπεδα συγκέντρωσης, την έρήμωση και τη λεηλασία τών χωριών του, τὰ βασανιστήρια και τις έκτελέσεις. Αίμα, θυσίες, καταστροφή. Μά δέν άκούγεται φωνή πόνου ή λιποψυχίας. Δέν κάμπτεται τò άδάμαστο φρόνημα. Δέν υποκύπτει ή άδούλωτη ψυχή. Και οι προσπάθειες καρποφόρησαν. Η νίκη γλυκοχάραξε. Η έλευθερία ξαναγύρισε στόν τόπο της υπερήφανη και, σαν πρώτα, άντρειωμένη. Στòν Ίερό βράχο τής Ακρόπολης κυματίζει ξανά υπερήφανη ή γαλανόλευκη.

Αύτè ήταν ή έποποιία του '40. Μία καινούρια δόξα για την πατρίδα μας. Οι ύπηρεσίες που προσέφερε τεράστιες. Η μικρή Ελλάδα συνετέλεσε αποφασιστικά στο νά είναι σήμερα ό κόσμος έλεύθερος.

Με τò έπος του '40, ή Έλευθερία βρήκε τò σπίτι της στόν τόπο μας!

81 χρόνια πέρασαν από τότε. Ό άγώνας τών Έλλήνων λησμονήθηκε, ή μεγάλη μας προσφορά ξεχάστηκε από τους μεγάλους τής γής...!

Πολλές οι άλλαγές που έγιναν και γίνονται ακόμα στόν κόσμο. Νέα συμφέροντα, νέοι συσχετισμοί, νέα τάξη πραγμάτων. Σε ένα τόσο σημαντικό γεωστρατηγικό σημείο, ένας τέτοιου είδους λαός, μπορεί νά θεωρηθί τουλάχιστον ένοχλητικός, αν όχι επικίνδυνος από τους ισχυρούς αυτού του κόσμου.

Άς αναλογιστούμε τὰ μηνύματα αύτής τής ήμέρας, ώστε νά άγωνιστούμε όπως εκείνοι μάχονταν στην Πίνδο.

Άς αλλάξουμε νοοτροπία και άς δώσουμε πλέον τή δύναμη στη δημοκρατία και σε αυτό που θέλουν οι πολλοί και όχι οι λίγοι.

Οι ήρωες του '40 έφυγαν από τò πρόσκαιρο παρόν και πέρασαν στόν αιώ νιο κόσμο

τῆς δόξας. Τὸ αἷμα τους ἔγινε τὸ λίπασμα γιὰ τὴ ζωὴ μας. Χρέος μας εἶναι νὰ σκύψουμε γιὰ λίγο στὴ θυσία τους καὶ νὰ κρατήσουμε ὅτι εἶναι χρήσιμο γιὰ τὸ δικό μας καθημερινὸ ἀγὼ νᾶ. Νὰ φωνάξουμε πάλι ἓνα "ΟΧΙ". Ὁχι στὴ βία. Ὁχι στὴν ἀδικία. Ὁχι στὴν καταπάτηση τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Ὁχι στὰ συμφέροντα τῶν τρανῶν καὶ τῶν δυνατῶν.

Γιὰ νὰ ψάλλουμε ξανὰ τὸν ἴδιο Ἑθνικὸ ὕμνο! Γιὰ νὰ κυματίζουμε τὴν ἴδια σημαία! Καὶ ἂν ἡ μοίρα στήση κάποτε μπροστὰ μας ξανὰ ἓνα '40, ξανὰ μὲ ἓνα "ΟΧΙ" νὰ ἀπαντήσουμε.